

САМОСТІЙНА ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ЯК СПОСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

Н.В. Чаплинська

Івано-Франківський національний медичний університет

САМОСТОЯТЕЛЬНАЯ ВНЕАУДИТОРНАЯ РАБОТА КАК СПОСОБ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ ВРАЧЕЙ-ИНТЕРНОВ

Н.В. Чаплинская

Ивано-Франковский национальный медицинский университет

INDEPENDENT WORK AS A WAY OF IMPROVEMENT OF PROFESSIONAL TRAINING OF INTERNS

N.V. Chaplynska

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. Особлива увага під час навчання в інтернатурі повинна приділятися питанням практичної підготовки молодих фахівців, їх самостійній роботі з пацієнтами. Інтерни за спеціальністю «Внутрішні хвороби» за період очного циклу навчання на базі кафедри терапії і сімейної медицини ФПО відбувають чергування в приймальних покоях міських та обласних клінічних лікарень. Молоді лікарі вчаться оцінювати конкретну клінічну ситуацію, швидко встановлювати діагноз. При цьому вони реєструють вид та об'єм медичної допомоги на догоспітальному етапі, визначають покази до госпіталізації, знайомляться з принципами етапності надання медичної допомоги. Правильність дій під час чергувань оцінюється викладачем кафедри, лікарями-ординаторами і, власне, інтернами. Якість наданих послуг порівнюється також із галузевими стандартами по кожній із медичних спеціальностей. У такий спосіб лікарі-інтерни найкраще можуть здобувати та вдосконалювати свої професійні вміння.

Ключові слова: самостійна робота лікарів-інтернів, професійні вміння.

Резюме. Особое внимание во время обучения в интернатуре должно уделяться вопросам практической подготовки молодых специалистов, их самостоятельной работе с пациентами. Интерны по специальности «Внутренние болезни» за период очного цикла обучения на базе кафедры терапии и семейной медицины ФПО дежурят на приемных покоях городских и областных клинических больниц. Молодые врачи учатся оценивать конкретную клиническую ситуацию, быстро устанавливать диагноз. При этом они регистрируют вид и объем медицинской помощи на догоспитальном этапе, определяют показания к госпитализации, знакомятся с принципами этапности оказания медицинской помощи. Правильность действий во время дежурств оценивается преподавателем кафедры, врачами-ординаторами и, собственно, интернами. Качество предоставляемых услуг сравнивается также с отраслевыми стандартами по каждой из медицинских специальностей. Таким образом, врачи-интерны лучше могут приобретать и совершенствовать свои профессиональные умения.

Ключевые слова: самостоятельная работа врачей-интернов, профессиональные умения.

Summary. Special attention during education in the internship should be paid to the practical training of young specialists, their individual work with patients. Interns of specialty "Internal Medicine" while studying at the department of therapy and family medicine at the faculty of postgraduate education watch patients at emergency rooms of municipal and regional hospitals. Young doctors study to evaluate the specific clinical situation, make the diagnosis quickly. At the same time, they record the type and amount of medical care at the prehospital stage, determine the indications for hospitalization, get to know the principles of stages of medical care. Correctness of actions while watching patients is evaluated by teachers, doctors, and, in fact, interns. Quality of services is compared with branch standards for each of the medical specialties. Thus, interns are better able to acquire and improve their professional skills.

Keywords: independent work of interns, professional skills.

Законом України «Про освіту» визначено головну мету післядипломної освіти – поглиблення професійних знань, умінь за спеціальністю, раніше здобутих у вищому навчальному закладі, збагачення досвіду практичної роботи за фахом тощо. Інтернатура є першим кроком післядипломної освіти. Існує безліч методичних рекомендацій, програм, наукових статей і публікацій стосовно теоретичної підготовки лікарів-інтернів. Упровадження нових комп'ютерних технологій значно розширило і покращило її можливості. Але окрім, теоретичних знань, особлива увага під час навчання в інтернатурі повинна приділятися питанням практичної підготовки молодих фахівців. Як зазначено в Типовій програмі первинної спеціалізації (інтернатури): «основною метою інтернатури є підвищення рівня практичної підготовки випускників вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти III-IV рівнів акредитації, медичних факультетів університетів, їх професійна адаптація до самостійної лікарської діяльності» [4, 5].

Навчання в інтернатурі на кафедрі терапії і сімейної медицини факультету післядипломної освіти (ФПО) Івано-Франківського національного медичного університету розпочинається з визначення базового рівня знань і вмінь у кожного

інтерна. Лікарі-інтерни здають, так званій, «вхідний» комп'ютерний контроль, в основу якого покладено вирішення ситуаційних клінічних завдань терапевтичного профілю типу «Крок-2». Згодом перевіряється рівень оволодіння практичними навиками. Проводиться це у базових відділеннях кафедри, біля ліжка хворого, із заповненням відповідних атестаційних листків. Під час оцінки власної професійної готовності інтернами за спеціальністю «Внутрішні хвороби» з чотирьох запропонованих ступенів сформованості конкретних умінь та навиків – «не бачив», «бачив, але не вмію», «вмію погано», «вмію добре» – більшість вибирали відповіді «бачив, але не вмію», «вмію погано». Саме тому основною формою навчання в очній частині інтернатури є практичні заняття під керівництвом викладача. Особливий наголос слід ставити на засвоєнні професійних навиків та вмінь під час роботи з пацієнтами. Ще відомий чеський педагог XVII століття Я. Коменський говорив: «Варто було б починати навчання не зі словесного тлумачення про речі, але з реального спостереження за ними. І тільки після ознайомлення з самою річчю нехай іде про неї мова, яка з'ясовує справу більш всебічно...» [3].

Велика увага повинна приділялася самостійній роботі

інтернів, при якій найбільш ефективно розвивається клінічне мислення. Згідно з Типовим навчальним планом «кожен інтерн повинен протягом місяця виконати не менше 24 годин самостійної позааудиторної роботи в умовах клініки». Інтерни за спеціальністю «Внутрішні хвороби» за період очного циклу навчання на базі кафедри терапії і сімейної медицини ФПО відбувають чергування на приймальних покоях міських та обласних клінічних лікарень. Одним із найважливіших аспектів навчання у таких умовах є оволодіння чітким алгоритмом діагностичних і лікувальних заходів. Молоді лікарі вчать оцінювати конкретну клінічну ситуацію, досить швидко встановлювати діагноз. При цьому вони реєструють вид та об'єм медичної допомоги на догоспітальному етапі, визначають покази до госпіталізації [1].

Крім цього інтерни знайомляться ще й з принципами етапності надання медичної допомоги. У хворого, який надходить до стаціонару, певний обсяг маніпуляцій вже здійснений бригадою швидкої медичної допомоги. Лікаря приймального покою доводиться оцінювати обсяг, повноту, правильність виконання дошпитальних заходів, що значним чином впливає на послідовність початкових дій в умовах стаціонару. Виключеннями є «самозвернення», у випадку яких допомога може надаватися згідно з чинними протоколами [2].

Ще однією особливістю роботи в умовах приймального відділення є вивчення принципів «сортування» хворих. Інтернам слід визначитися з об'ємом діагностичних процедур, необхідних для встановлення первинного діагнозу, а згодом прийняти конкретне організаційне рішення стосовно відділення, куди скерувати пацієнта.

В індивідуальному робочому журналі лікаря-інтерна ведеться звітність фактично виконаних маніпуляцій і обсяг медичної допомоги щодо діагностики та лікування пацієнтів. На ранкових конференціях наступного дня проводиться розбір клінічних випадків, які мали місце на чергуванні. Учасниками обговорення окрім викладача та ургентного інтерна є й інші молоді лікарі з групи. У такий спосіб кожен має можливість поділитися своїми думками, досвідом, знаннями, висловити сумніви. Відштовхуючись від інформації про конкретного хворого, викладач може підвести інтернів до поглибленого обговорення питання етіології, патогенезу, диференційної діагностики, лікування та профілактики виз-

наченого захворювання. Правильність дій під час чергувань оцінюється викладачем кафедри, лікарями-ординаторами і, власне, інтернами за динамікою клінічного стану хворого, яку вони можуть оцінити під час курації пацієнтів уже в відділенні. Якість наданих послуг порівнюється також із галузевими стандартами по кожній із медичних спеціальностей. У такий спосіб лікарі-інтерни виявляють велику зацікавленість в отриманих результатах.

Таким чином, самостійна робота лікарів-інтернів є ефективною формою навчання. Вона дозволяє вдосконалювати практичні вміння, які визначаються як здатність фахівця оперувати системою теоретичних знань і практичних навичок у вирішенні нетипових, ускладнених професійних задач. Кожна проблемна клінічна ситуація сприяє досконалому засвоєнню протоколів діагностики і лікування невідкладних станів чи загострень терапевтичних захворювань, вчить самостійно аналізувати якість медичної допомоги, розвиває клінічне мислення.

Література

1. Власенко М.В. Методика оволодіння діагностично-лікувальними навиками та вміннями лікаря сімейної практики / М.В. Власенко, В.С. Вернигородський, А.В. Паламарчук, О.О.Фіщук, С.О. Сокур // Тези доповідей методичної конференції «Реорганізація методик післядипломної підготовки лікарів в умовах пілотного проекту реформування медицини у Вінницькій області». – Вінниця, 2012. – С.12-13.
2. Ехалов В.В. Принципы подготовки врачей-интернов разных специальностей по циклу «Неотложные состояния» / В.В. Ехалов, В.И. Слива, Д.М. Станин и др. // Медицина неотложных состояний. – 2011. – №4(35). – С. 125-126.
3. Мелешко В. Мертва теория без практики [Електронний ресурс] / В. Мелешко. – Режим доступу: http://medgazeta.rusmedserv.com/2001/22/article_496.html.
4. Михайленко І.О. Питання практичної підготовки лікарів-інтернів / І.О. Михайленко // Таврический медико-биологический вестник. – 2010. – Том 13, №1 (49). – С. 142-143.
5. Солнцева Т.А. Современные методы оптимизации обучения в структуре последипломного образования / Т.А. Солнцева, Г.Ф. Белоклицкая, Э.В. Шовкун // Современная стоматология. – 2007. – №3. – С. 142-144.

Одержано 12.11.2012 року.